

**UCHWAŁA NR XV/165/20
RADY MIASTA PORĘBA**

z dnia 27 stycznia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019r., poz. 506 z późn.zm.) oraz art. 10 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U. z 2019r., poz. 852 z późn. zm.)

**Rada Miasta Poręba
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Poręba.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Poręba

Elżbieta Kołodziej

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2020r.

Spis treści

I. Postanowienia ogólne

II. Cele Programu

III. Diagnoza, wnioski

IV. Zadania własne gminy związane z przeciwdziałaniem narkomanii:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

V. Monitoring i ewaluacja

VI. Realizatorzy programu

VII. Odbiorcy programu

VIII. Źródło finansowania programu

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Narkomania – oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków. Są to substancje naturalne lub syntetyczne, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego oddziałują na układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju.

Narkomania od lat stanowi problem o zasięgu globalnym. Ogranicza rozwój gospodarczy krajów biednych, angażuje nieproporcjonalnie duże nakłady finansowe związane z przeciwdziałaniem narkomanii w krajach najbogatszych. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych, HIV, zakażenia wirusem żółtaczkowy typu B i C, infekcji przenoszonych drogą płciową, gruźlicy.

Wiąże się ona bezpośrednio z problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przemoc, przestępczość, bezdomność oraz inne uzależnienia (hazard, alkoholizm).

Narkomania jest obecnie jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce. Nastąpił wzrost podaży i popytu na narkotyki. Główną rolę odegrały czynniki związane z wielką zmianą społeczną, na którą polityka wobec narkomanii miała wielki wpływ. Podaż rosła wraz z rozwojem międzynarodowej wymiany handlowej, rosnącym ruchem turystycznym, otwarciem granic, postępującą wymiennalnością złotego i rozwojem przestępczości zorganizowanej. Na popyt wpływ miała również intensywne transmisja wzorów kulturowych, zwłaszcza wśród ludzi młodych.

Narkomania powstaje na skutek zanikania tradycyjnych więzi społecznych, rodzinnych oraz osłabienia funkcji wychowawczej rodziny i szkoły. Pieniądze z narkobiznesu odgrywają coraz poważniejszą rolę w międzynarodowym obrocie finansowym. Dla odwrócenia obecnego trendu potrzebna jest mobilizacja całego społeczeństwa, oparta na pełnym konsensusie co do celu, jaki chcemy osiągnąć.

Konieczne są zatem planowe działania na rzecz przeciwdziałania zjawisku narkomanii, czemu ma służyć opracowany dla Gminy Poręba Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej „Programem”.

Przedmiotowy Gminny Program uwzględnia cele operacyjne dot. przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019r., poz. 852 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 2137 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. z 2018r., poz. 1492 z późn. zm.),
- Narodowy Program Zdrowia przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. 2018r., poz. 1492 z późn. zm.), w skład którego wchodzi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Założeniem strategicznym Programu jest prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz

wspomaganie działalności instytucji, organizacji i osób fizycznych realizujących zadania przeciwdziałania narkomanii.

Program jest kontynuacją prac podjętych w 2019r. Podkreślić należy natomiast, że rozwiązanie problemu uzależnień to zadanie wymagające wieloletniej perspektywy i powtarzalności podejmowanych działań.

Z tego punktu widzenia ważne jest przyjęcie Programu w całości, kontynuowanie zawartych w nim przedsięwzięć po 2019r. i uwzględnienie, iż efekty tego Programu pojawiać się będą stopniowo w dłuższej perspektywie czasu.

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019r. poz. 852 ze zm.) oraz działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących zgodnie z art. 10 ust. 2a w/w ustawy.

II. CELE PROGRAMU

Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Poręba, a w szczególności przez osoby niepełnoletnie.

1. Podniesienie w społeczeństwie, a w szczególności wśród młodzieży poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych.

2. Wspieranie działań o charakterze edukacyjnym w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i udzielania pomocy dzieciom, które wykazują zachowania ryzykowne (sięgają po środki uzależniające, stosują agresję i przemoc).

3. Udział w ogólnopolskich kampaniach promujących zdrowy styl życia, trzeźwość, narkotyki, w tym m.in.: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”.

III. DIAGNOZA, WNIOSKI

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zawierciu

Dozorem kuratora dla dorosłych objęte są 4 osoby w związku ze skazaniem na podstawie art. 55 i art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Wobec 1 osoby orzeczono zakaz używania substancji odurzających.

Dane Komendy Powiatowej Policji w Zawierciu

W 2019 roku odnotowano n/w ilość przestępstw narkotykowych w porównaniu do lat poprzednich:

	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.
Przestępstwa narkotykowe	3	5	3	7	7	2
w tym podejrzeni nieletni	2	0	0	0	0	0

Z przeprowadzonej analizy przez KP Policji wynika, że w Porębie problem mieszkańców z uzależnieniami od środków odurzających i alkoholu ma charakter marginalny. Jednak nie można wykluczyć, że problem w przyszłości może narastać.

Informacja Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Porębie

Na podstawie przeprowadzonych analiz dokumentacji medycznej oraz przeprowadzonych rozmów przeprowadzonych z lekarzami pracującymi w SP ZOZ uzyskano dane za 2019r., z których wynika, że problem z narkomanią dotyczy 4 osób. Dla porównania w 2014r. problem ten dotyczył 3 osób, w 2015r.- 4osób, w 2016r.-5 osób, w 2017r.-4 osób, w 2018r. – 5 osób.

Informacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porębie

W grupie przesłanek udzielania pomocy społecznej znajduje się narkomania, jednakże pomimo, iż ustawa o pomocy społecznej wymienia to uzależnienie jako okoliczność wywołującą trudne sytuacje życiowe, to nie przewiduje bezpośrednich form wsparcia związanych z ich zwalczaniem. Szczegółowa regulacja tej problematyki zawarta jest w odrębnych przepisach. Ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej wsparcie dla tych osób i rodzin polega na wszelkiego rodzaju poradnictwie, a w razie potrzeby pomocy materialnej.

Na terenie Gminy Poręba występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, przemocą w rodzinie, natomiast znikomo występuje problem narkomanii.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Porębie w 2019r. zarejestrowane były dwie osoby dotknięte problemem narkomanii jako zdiagnozowanej jednostki chorobowej (dla porównania: w 2013r. 1 osoba, w 2014r. 2 osoby, w 2015r. 3 osoby, w 2016r. 3 osoby, w 2017r. 3 osoby, w 2018r. 3 osoby.).

Informacje od dyrektorów szkół

Wnioski z przeprowadzonych w szkołach na terenie Poręby badań ankietowych dot. zjawiska narkomanii (materiały dostępne do wglądu w Urzędzie Miasta Poręba).

Badania miały na celu pomiar natężenia zjawiska używania przez mieszkańców miasta Poręba substancji psychoaktywnych, jak również identyfikację i pomiar czynników wpływających na rozmiary zjawiska. Z informacji przedłożonych przez dyrektorów szkół wynika, że szkoły do tej pory efektywnie realizowały program wychowawczy i program profilaktyki, co uzasadnia kontynuację dotychczasowych działań.

W uzgodnieniu z dyrektorami szkół wskazano, iż przedstawiona diagnoza w zakresie występujących w szkołach i placówkach oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących nie uległa zmianie.

Wniosek

Należy podjąć niezbędne działania o charakterze profilaktycznym, które pomogą uświadomić lokalnej społeczności, jakie konsekwencje pociąga za sobą używanie środków psychoaktywnych przez młodzież i dorosłych.

Pozwoli to na przeciwdziałanie narastaniu problemów uzależnień i pomoże osobom uzależnionym rozwiązywać pojawiające się problemy.

IV. ZADANIA WŁASNE GMINY ZWIĄZANE Z PRZECIWDZIAŁANIEM NARKOMANII

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- współpracę z Poradnią Uzależnień Alkoholowych i Współuzależnień w Zawierciu w zakresie zwiększenia pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od narkotyków w celu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego,
- finansowanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin – informowanie o możliwościach leczenia,
- bieżące funkcjonowanie świetlicy środowiskowej, w tym: prowadzenie świetlicowych zajęć i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, zaopatrywanie w materiały dydaktyczne i artykuły niezbędne do prowadzenia zajęć,
- upowszechnianie materiałów informacyjnych dot. profilaktyki narkotykowej,
- stała współpraca z Policją, MOPS, Strażą Miejską, Sądem Rejonowym – Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, Kuratorami Rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, szkołami w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- rozszerzenie zakresu działania punktu konsultacyjnego o problematykę profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii (pomoc prawna i informacyjna),
- współpraca z Punktem Konsultacyjnym ds. Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych w Zawierciu,
- wsparcie psychologiczne dla członków rodziny,
- edukacja publiczna (przewodniki, ulotki, poradniki, broszury),
- organizowanie spędzania wolnego czasu dla osób współuzależnionych poprzez udział w festynach, imprezach kulturalno-oświatowych,
- poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach prowadzonych przez Gminę,
- motywowanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu problematyki profilaktyki uzależnień,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej na terenie szkół,
- edukacja rodziców w dziedzinie profilaktyki uzależnień,
- organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych adresowanych do dzieci, młodzieży i ich rodziców,

- promocja zdrowego stylu życia.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji: programów profilaktyczno – edukacyjno – informacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, programów dla osób uzależnionych, programów szkoleniowych,
- współpraca w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- współpraca z instytucjami kulturalnymi i oświatowymi w mieście w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- nawiązanie szerszej współpracy ze służbą zdrowia – pomoc merytoryczna dla lekarzy rodzinnych oraz dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- udzielanie pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

V. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji n. t. wdrażanego projektu w ujęciu finansowym i rzeczowym. Natomiast **ewaluacja** Programu to ocena jego rezultatów oddziaływania na potrzeby, które mamy zaspakajać.

Stałe monitorowanie problemu i sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania

z narkotykami dostarcza podstaw do planowania działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności, a także modyfikacji Programu.

Monitorowanie stanu problemów związanych z narkomanią na terenie Gminy Poręba we współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, których zadania są zbieżne z celami niniejszego Programu odbywać się będzie poprzez: stworzenie sieci wymiany informacji, zbieranie danych statystycznych, prowadzenie badań ankietowych, analizę uzyskanych danych, opracowywanie wniosków i priorytetów do dalszego działania.

W procesie monitoringu i ewaluacji zaangażowane będą:

- Rada Miasta,
- Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia i Opieki Społecznej,
- Burmistrz Miasta.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Realizatorem Programu jest Urząd Miasta Poręba.

2. Współrealizatorami Programu są:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Porębie,
- SP ZOZ w Porębie,
- Szkoły na terenie Gminy Poręba,
- Komenda Powiatowa Policji w Zawierciu,
- Posterunek Policji w Porębie,
- Miejski Ośrodek Kultury w Porębie,
- Świetlica Środowiskowa w Porębie,

- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współzależnień w Zawierciu,
- Sąd Rejonowy w Zawierciu.

Koordynację działań związanych z realizacją zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii zawartych w niniejszym programie prowadzi Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przewodniczący i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. ODBIORCY PROGRAMU

- Dzieci i młodzież szkół podstawowych, szkoły ponadpodstawowej i rodzice,
- Przedstawiciele instytucji (nauczyciele, psychologzy, pracownicy ośrodka pomocy społecznej, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni),
- Przedstawiciele władz lokalnych,
- Społeczność lokalna.

VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki finansowe pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczone zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jedynie na realizację Programu. Dzięki aktywności i zaangażowaniu przedstawicieli różnych instytucji z terenu miasta, jak np. nauczycieli, pedagogów szkolnych, część zadań będzie realizowana nieodpłatnie. Wiele spośród przedsięwzięć wymienionych w GPPN spójnych jest z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach GPRPA. Z faktu tego wynika, że większość projektów zaplanowanych w ramach GPPN pozwoli na ograniczenie zjawiska uzależnień nie tylko od narkotyków, ale także od alkoholu.

Uzasadnienie

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Burmistrz Miasta w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii opracowuje Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, który uchwała rada gminy.